

нат своите, защото в паметта те са заедно – се достига до песни, които носят особеното очарование в традициите на този край:

Блажена гора зелена,
блажена Стара планина,
зиме е пълна с овчари,
лете е пълна с юнаци,
под всяка бука и юнак,
във всяка долина и байрак.
Най-напред беше, вървеше
Георги Раковски от Котел,
вторият беше вървеше
Хаджи Димитър от Сливен,
третият беше, вървеше
Стефан Караджа от Тулча,
четвърти беше вървеше
и им байрака вееше
Иванчо Сивов от Котел.

Така че обединяващото в цикъла, за който става дума, е единството на спомена за героите, на оценката за героите, на поклона пред героите. Отидем ли по-нататък, откриваме това единство в отношението към **четата**.

Известно е мястото на хайдушката чета в битието на българина като етнична общност и в неговия фолклор. Това е колектив, който се изгражда на основата на определени нравствени принципи и нравствени са принципите на неговото функциониране. Във фолклорния цикъл за Стефан Караджа и Хаджи Димитър тази нравствена основа на хайдушкия закон е запазена. И, което е обичайно за фолклорния процес, към него са превключени класически сюжети от нашия хайдушки епос. Имаме например песен, в която войводата е предаден от своята кумица, за което Хаджи Димитър я наказва жесток. В цикъла е включен и известният сюжет „Хайдушка сватба“ като „невестата“ е Иванчо Сивов от Котел, в него откриваме редица мотиви, които певецът познава от десетилетия и благодарение на които „пренася“ от уста на уста и от епоха в епоха представата за хайдушкия колектив. Такъв е мотивът за девойката, която се вслушва в хайдушкия кавал, разваля седянка, облича юнашка премяна, за да стане Хаджидимитрова байрактарка.

Не е познатото обаче, което определя същината на народното отношение към тази чета. Познатото и новото, сигурното